

Pedagogisch beleidsplan Kleine Plantage

kinderdagverblijf

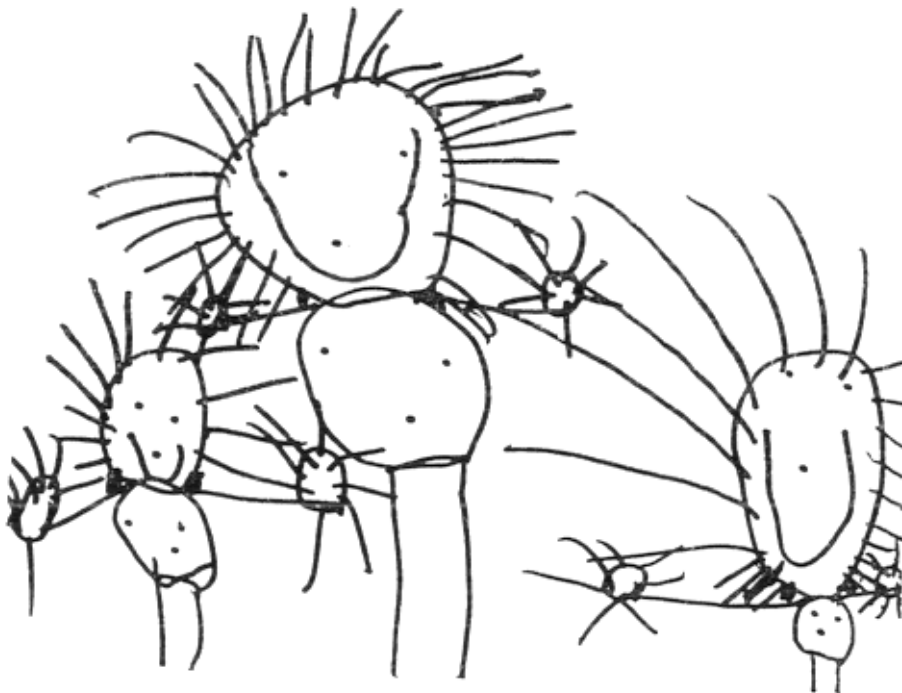
**de Kleine
Plantage**

Februari 2021

Inhoudsopgave

Inleiding: Kinderopvang met karakter	1
Hoofdstuk 1 Visie op opvoeden	2
Hoofdstuk 2 Emotionele veiligheid	3
Hoofdstuk 3 Ontwikkelen van persoonlijke competenties	7
Hoofdstuk 4 Ontwikkelen van sociale competenties	14
Hoofdstuk 5 Waarden en normen	16
Hoofdstuk 6 Samenwerken met ouders, elkaar en anderen	18
Hoofdstuk 7 De groepen	22
Tot slot	25

Bijlage: Drie-uurs regeling

Kinderopvang met karakter

"De Kleine Plantage" is in 1984 ontstaan als peuterspeelzaal en door de huidige manager opgericht. Na een tweetal verhuizingen binnen dezelfde buurt zitten we sinds 1992 op de H. Polaklaan 12b en zijn we uitgegroeid tot een kindercentrum met een voorschool en een kinderdagverblijf.

Het specifieke van ons kinderdagverblijf is de kleinschaligheid: een babygroep met negen kinderen en een peutergroep met maximaal vijftien kinderen, de combinatie van hele- en halve dagopvang, een betrokken en stabiel team, de betrokkenheid van de ouders, de huiselijke sfeer, een prachtige grote groene binnentuin en het feit dat we zo veel mogelijk een buurtcrèche zijn. Wij zijn bewust klein gebleven omdat wij het belangrijk vinden dat iedereen -kinderen, team en ouders- elkaar kent en weet wie bij wie hoort.

Door de combinatie van hele- en halve dagopvang is het 's middags rustiger omdat alle "halve-dag kinderen" naar huis gaan. Er blijft een verticale groep van twaalf kinderen over (baby's en peuters) met twee pedagogisch medewerkers met de beschikbaarheid over twee groepsruimtes. De kinderen die de hele dag komen zitten hierdoor niet de hele dag in een volle groep waardoor wij 's middags andere dingen met hen kunnen doen. Ook voor onszelf is dit prettig werken. Omdat wij (bijna) allemaal fulltime werken zijn er altijd vaste gezichten voor de kinderen op de groep.

Wij stimuleren de betrokkenheid van ouders bij alles wat ons kinderdagverblijf betreft. Ouders kunnen op vele manieren betrokken zijn. Heel praktisch door bijvoorbeeld mee te helpen bij het onderhoud van de tuin, tijdens de jaarlijkse fancy fair of meer beleidsmatig door zitting te nemen in de oudercommissie. Omdat bijna alle kinderen in de buurt wonen komen ze elkaar ook buiten het kinderdagverblijf tegen. Veel vriendschappen blijven hierdoor langer in stand. Zeker als de kinderen ook nog naar dezelfde basisschool gaan. Een leuke bijkomstigheid is dat oud-kinderen makkelijk even binnen komen lopen om ons gedag te zeggen. Tegenwoordig komen zelfs de kinderen van de oud-kinderen naar ons kinderdagverblijf.

IJsterk geeft karakter;

De Kleine Plantage is onderdeel van IJsterk Kinderdagverblijven, een kinderopvang-organisatie met tien kinderdagverblijven in het centrum van Amsterdam. De zes gezamenlijke basis criteria die onze kinderdagverblijven van IJsterk met elkaar verbinden en beschreven staan in het Pedagogisch Kaderbeleid van IJsterk Kinderopvang zijn: een krachtig pedagogisch concept, creativiteit met boordevol activiteiten, aandacht voor gezonde levensstijl, vaste pedagogisch medewerkers op de groep, een eigen betrokken manager en karakteristieke panden met mooie buitenruimtes. Deze criteria worden verder uitgewerkt in de komende hoofdstukken.

Dit beleidsplan is geschreven voor het kinderdagverblijf en is gemaakt met het hele team en wordt regelmatig besproken in de teamvergaderingen en met de oudercommissie en indien nodig bijgewerkt.

N.B. Overal waar 'hij' en 'zijn' in de tekst staan kan natuurlijk ook 'zij' en 'haar' gelezen worden. En voor de leesbaarheid van de tekst is het woord pedagogisch medewerkster zoveel mogelijk afgekort tot pm-er.

Veel leesplezier. Namens het team,

Anne Jantzen.
Manager kinderdagverblijf de Kleine Plantage

HOOFDSTUK 1

Visie op opvoeden

Wij gaan er van uit dat kinderen zich van nature ontwikkelen, maar dat de omgeving van het kind een belangrijke rol heeft in het verloop van die ontwikkeling.

Omdat de kinderen die op De Kleine Plantage komen een groot deel van de week bij ons doorbrengen, beïnvloeden wij door onze manier van werken, deels hun ontwikkeling. Wij zien onszelf als mede opvoeders náást de ouders. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de opvoeding ligt bij de ouders.

Wij streven er naar dat de kinderen die hier komen zich ontwikkelen tot een evenwichtig persoon met een positief zelfbeeld dat anderen respecteert, om kan gaan met waarden en normen, voor zichzelf kan opkomen, keuzes kan maken en sociaal vaardig is. Wij doen ons best om dit voor elkaar te krijgen.

Het grote verschil met de opvoeding thuis is dat wij aan "groepsopvoeding" doen en daardoor soms anders handelen en reageren dan de ouders. Wij vinden het daarom ook zo belangrijk dat ouders op de hoogte zijn van onze manier van werken en dat er een goede samenwerking ontstaat tussen het team en de ouders. De kinderen komen hier meestal voor eerst van hun leven in een groep en merken dat er wellicht andere waarden en normen en regels zijn dan die van hun eigen ouders en van hun directe omgeving. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren om rekening met elkaar te houden, naar elkaar luisteren, elkaar helpen en leren om op te komen voor zichzelf in de grote groep.

Wij nemen de kinderen serieus en geven hen alle ruimte voor het uiten van hun emoties. Wij willen een gelijkwaardige relatie met de kinderen opbouwen en stellen ons daarom niet autoritair op. Wij luisteren naar de verhalen van de kinderen en tonen oprechte belangstelling en interesse. Wij zijn ons ervan bewust dat wij een voorbeeldfunctie naar de kinderen hebben en zijn daarom ook alert op ons eigen gedrag en handelen. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen van ons op aan kunnen en daardoor is een zekere consequentheid van ons gedrag en handelen nodig. Het wordt voor de kinderen onduidelijk wanneer de ene keer iets wel mag en de andere keer niet.

Wij halen onze inspiratie bij verschillende pedagogen vandaan. De meest bekende en door ons gebruikte pedagogen zijn:

Freinet: spelen is werken, eigenheid, zelfstandigheid en elkaar helpen

Steiner: ritme, rituelen en gezamenlijkheid

Korczak: gelijkwaardigheid tussen kinderen en volwassenen

Gordon: actief luisteren, gelijkwaardig communiceren en ik-boodschappen

Montessori: zelfredzaamheid, zelfstandigheid en een huiselijke omgeving

Reggio Emilia: creativiteit in alle vormen

Tavecchio: Kinderopvang als opvoedingsmilieu en speciale aandacht voor jongens.

Onze pedagogische uitgangspunten worden in de hoofdstukken 2 t/m 5 uitgewerkt. In deze hoofdstukken gaan we uit van de vier pedagogische basisdoelen van professor Riksen-Walraven, zoals beschreven in de Wet kinderopvang. Deze basisdoelen zijn de emotionele veiligheid, het ontwikkelen van de persoonlijke competentie, het ontwikkelen van de sociale competentie en de overdracht van waarden en normen.

HOOFDSTUK 2

Emotionele veiligheid

Vertrouwdheid en vaste gezichten

Stabiliteit van de groepen is een voorwaarde om vertrouwdheid te creëren. Daarom werken wij als team bijna allemaal fulltime: In de babygroep werken Wanda en Latifa iedere dag en hebben de baby's met twee vaste gezichten te maken. In de peutergroep werken Nicole, Franke en Anne en hebben de peuters met drie vaste gezichten te maken. In het geval van ziekte of verlof dan komen onze vaste invalmedewerkers Chantal, Virginia of Meta ons vervangen. Hierdoor is er altijd minimaal één vast gezicht van het kind op de groep.

Daarnaast proberen we de samenstelling van de groepen zo evenwichtig mogelijk te maken: We hebben gekozen voor horizontale groepen zodat kinderen van dezelfde leeftijd en ontwikkelingsfase bij elkaar zitten en voor een maximum aantal verschillende kinderen per week. We hebben gemerkt dat hoe vaker kinderen in de week komen, hoe hechter de groep wordt. Kinderen die zich bij elkaar veilig en vertrouwd voelen gedragen zich onafhankelijker, gaan zelf op onderzoek uit, durven meer uit te proberen en stimuleren en helpen elkaar meer omdat ze elkaar goed kennen. In een vaste veilige groep is er veel saamhorigheid en plezier en kunnen er diepe vriendschappen ontstaan.

Het wennen op de Kleine Plantage

Voor elke ouder begint het contact met de Kleine Plantage met een uitgebreid kennismakingsgesprek. Hierin wisselen we informatie uit over het kind en we maken afspraken over het wennen.

De wenperiode bestaat in principe uit vijf dagen (op de contractdagen of indien nodig op een andere dag mits de groep niet vol zit). Het wennen begint met een uurtje in de groep samen met de ouder(s) en wordt per dag uitgebreid zonder de aanwezigheid van de ouders. Ouders moeten wel bereikbaar blijven. Afhankelijk van het kind kan de wenperiode langer of korter duren. Dit wordt per keer met de ouders afgesproken.

In deze eerste periode stellen wij ons actief op. Wij willen een vertrouwensband kunnen opbouwen zodat het kind zich snel veilig en vertrouwd bij ons voelt. Als de kinderen eenmaal gewend zijn kunnen wij een stapje terug doen en hen op een afstandje observeren hoe ze het verder in de groep doen. Heeft een kind na vijf keer nog steeds moeite met wennen dan overleggen we met de ouders hoe we het verder gaan aanpakken. Soms lijkt een kind snel te wennen maar krijgt het alsnog na een paar weken een terugval. Meestal voelen ouders en kind zich na twee maanden helemaal thuis.

Als een kind twee jaar wordt gaat het naar de peutergroep. Dit betekent nieuwe leidsters, nieuwe kinderen, een andere ruimte met andere regels en weer de jongste zijn. Een hoop veranderingen!

Vandaar dat wij ook hier een wenperiode ingebouwd hebben. Het wennen in de peutergroep doet het kind met de pm-ers van de babygroep. Ouders hoeven hier geen vrij voor te nemen. Na de wenperiode krijgen de ouders een gesprek met de pm-er van de peutergroep om deze eerste periode door te nemen en om alle uitleg m.b.t. de peutergroep te horen.

Het begeleiden van de emotionele ontwikkeling:

Wij vinden het belangrijk dat kinderen goed leren omgaan met hun eigen emoties en met die van anderen. We vragen regelmatig aan kinderen wat ze voelen, hoe ze zich voelen, benoemen het, leggen het aan hen uit en zoeken samen met hen naar oplossingen. Dit alles natuurlijk op hun niveau. Huilen, boos zijn, blijdschap en angst zijn de meest voorkomende emoties bij kinderen. Hier willen we iets dieper op ingaan.

Huilen

Huilen is duidelijk een uiting van emotie. We reageren er altijd op. We zoeken eerst uit waarom een kind huilt voordat we reageren en kunnen gaan troosten. Bij het troosten erkennen we dat het kind verdriet heeft; we bagatelliseren het niet. Het is niet ons eerste doel om een kind te laten stoppen met huilen. Soms heeft een kind het nodig om een tijdje hard te huilen om zo alle frustraties en emoties te kunnen uiten voordat het weer verder kan. Om op zo'n moment een kind te verbieden te huilen ontnemen je hem de kans om zich te ontdoen van al zijn frustraties en emoties.

Als een baby huilt reageren we altijd. Omdat een baby nog niet zelf kan aangeven waarom het huilt is het belangrijk dat wij het kind goed kennen zodat we sneller weten hoe te reageren. Bij het troosten verwoorden wij de gevoelens van de baby:

" heb je pijn omdat je gevallen bent"

" ben je boos omdat pappa weggaat"

" ben je geschrokken van het harde lawaai"

" heb je een vieze luier dan zullen we je verschonem"

De dreumesen en peuters zijn al beter in staat om te verwoorden waarom ze huilen. Kunnen ze dat nog niet, dan doen wij dat voor ze. Het verdriet wordt in principe altijd bevestigd en niet afgewezen. Als wij denken dat het huilen niet in verhouding staat met de gebeurtenis dan praten wij daarover met het kind en kijken of we samen een oplossing kunnen bedenken.

"Een peuter blijft huilen omdat het met speelgoed wil spelen waar een ander kind mee speelt. We leren het kind dan dat huilen niet de oplossing is voor zijn probleem, maar dat er andere manieren zijn om te proberen om aan dat speelgoed te komen: vragen om samen te spelen of op je beurt wachten."

Boosheid

Er zijn allerlei redenen waarom een kind boos kan worden en allerlei manieren om die boosheid te uiten. Boos zijn mag. Het ontstaat meestal uit frustratie. Ook hier is acceptatie van het gevoel en uitleg van het waarom belangrijk voor de verwerking bij het kind. Als wij merken dat een kind zich geen raad weet met zijn gevoelens, dan verwoorden wij die voor ze en geven eventueel een oplossing om die boosheid te uiten.

Als boosheid omslaat in agressie is dat niet alleen beangstigend voor de andere kinderen, maar ook voor het kind zelf. Bij agressie reageren wij altijd. Wij troosten in eerste instantie het gedupeerde kind voordat onze aandacht naar de "dader" gaat. Slaan, schoppen, krabben en bijten accepteren we niet. Hier zijn we heel duidelijk in naar de kinderen. Als ze boos zijn moeten ze het oplossen met praten of ze komen naar ons toe voor hulp. Als wij boos zijn op een kind is het belangrijk dat hij begrijpt dat hijzelf niet afgewezen wordt maar zijn gedrag.

Blijdschap

Niets is zo leuk om te zien dat kinderen vrolijk en blij zijn. Hun enthousiaste begroeting 's morgens om elkaar en ons weer te zien, het plezier met elkaar tijdens het spelen, de grapjes die we met elkaar maken... Wij genieten als we zien dat kinderen blij zijn met ons en met elkaar en laten dit ook aan hun merken.

Wij hebben veel cd's met verschillende muziek voor de kinderen (dansmuziek, rustige luistermuziek, kinderliedjes en verhaaltjes). Soms vragen kinderen er zelf om, soms nemen wij het initiatief om muziek op te zetten. Bijna alle kinderen genieten als er gedanst en gezongen wordt. We hebben ook veel muziekinstrumenten in huis. Hoe meer geluid er uit een instrument komt hoe beter. Vooral de fluiten zijn erg favoriet bij de kinderen. Dat het op een gegeven moment erg lawaaiig wordt mag de pret niet drukken. Het is belangrijk om te zien dat je met elkaar plezier kan maken en lol kan hebben.

Kinderen hebben veel behoefte aan knuffelen en wij vinden het heerlijk om te doen. Hoe druk we het ook hebben er is altijd tijd voor een knuffel of een aai over het hoofd. De hele dag door komen kinderen spontaan even naar ons toe voor wat extra aandacht, die ze dan ook van ons krijgen zodat ze weer verder kunnen gaan.

Angst

Kinderen kunnen allerlei angsten hebben. Soms zijn ze irreal voor ons maar heel reëel voor een kind. Wij nemen de angst van een kind altijd serieus. Als wij er iets mee kunnen dan doen we dat. We proberen samen met het kind onder woorden te brengen waar hij bang voor is, eventueel de "waarom vraag" beantwoorden (dit is vaak nog te moeilijk voor hen) en kijken of we een oplossing kunnen vinden om met die angst om te gaan. Vaak bespreken we zo'n angst bewust aan tafel bij het kringgesprek om te kijken of andere kinderen die angst herkennen, hoe zij daar mee om gaan en of zij oplossingen kunnen aandragen.

"Veel kinderen hebben een hekel aan haren wassen. Ze zijn bang voor zeep en water wat in hun ogen kan komen. Aan tafel praten we hier met elkaar over. De kinderen vertellen elkaar hoe zij dit oplossen: een washand voor de ogen, je hoofd goed naar achteren houden, een duikbril op je hoofd of in plaats van de douchestraal een beker met watergebruiken. Bij dit soort onderwerpen wordt er meestal goed naar elkaar geluisterd".

"Soms is een kind bang voor de geiten in Artis. Door er over te praten, er regelmatig toch naar toe te gaan, hem stapje voor stapje te laten wennen aan de geiten en te laten zien dat andere kinderen er wel plezier aan beleven, kan het gebeuren dat een kind zijn angst overwint".

Voorspelbaarheid en rituelen

Structuur, rituelen en een dagelijks terugkerend dagritme is herkenbaar voor kinderen en geeft hun veiligheid, houvast en zekerheid. We werken met een dagindeling zonder star te zijn. De **dagindeling** zorgt voor afwisselingen van rustige, drukke en uitdagende momenten op een dag. Binnen de dagindeling krijgen rituelen vorm. Het dagritme bestaat uit vaste momenten die kinderen ook inzicht geven in tijd.

"Tot half tien kunnen de ouders de kinderen brengen en staat er koffie en thee klaar voor de ouder die nog tijd heeft om een boekje te lezen of een puzzel te maken. Bij binnenkomst draaien de kinderen hun eigen foto aan de muur om als teken: "kijk ik

ben er". Als ze naar huis gaan draaien de kinderen hun foto weer om zodat hun rug te zien als teken: "ik ben er niet".

Als om half tien de laatste ouder is vertrokken, gaan wij met z'n allen aan tafel. De kinderen krijgen gelegenheid om hun verhalen en belevenissen aan elkaar te vertellen. We spelen een spelletje, zingen liedjes en eten fruit. Daarna kunnen de kinderen vrij binnen en buiten spelen met de keuze om mee te doen met georganiseerde activiteiten.

Rond half twaalf gaan we lunchen met de kinderen en daarna is er weer vrij spel tot half twee. Om half twee gaan alle halve-dag kinderen naar huis en gaan de kinderen die moe zijn slapen en mogen de oudste kinderen met elkaar blijven spelen in de peutergroep. Als iedereen weer wakker is gaan we rond half vier in de babygroep aan tafel nog wat eten en drinken en daarna kan iedereen weer binnen of buiten met elkaar spelen en meedoen aan een activiteit. Om zes uur is iedereen weer opgehaald. Uiteraard volgen de jonge baby's hun eigen slaap en eetritme in nauw overleg met de ouders".

Rituelen bij het vieren van verjaardagen:

"Afhankelijk van het kind wordt hier meer of minder aandacht aan besteed. Niet alle kinderen vinden het leuk om in de volle aandacht te staan. Er worden slingers opgehangen en de jarige mag op de verjaardags- troon zitten (peuters). Hij/zij krijgt een feestmuts, de lichtjes worden aangestoken en er wordt gezongen. De jarige mag trakteren en er wordt sap gedronken. De traktatie moet wel zo gezond mogelijk zijn, dus geen snoep. In het kantoor liggen diverse boeken met ideeën voor een leuke traktatie.

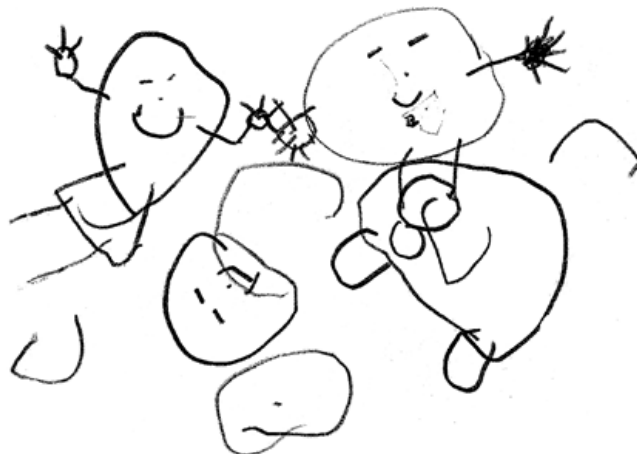
Voor alle 2-jarigen die afscheid nemen van de babygroep en alle 4-jarigen die afscheid nemen van de peutergroep maken wij een uitgebreid afscheidsboek met foto's en tekeningen en een verhaal over hoe hun tijd op de Kleine Plantage was. De ouders maken op hun beurt een afscheidsblad voor ons".

Rituelen bij het vieren van andere feesten:

"Ieder jaar komt Sinterklaas met zijn Pieten op bezoek en neemt door de ouders zelfgemaakte cadeautjes mee.

Met Kerst komen de peuters in hun mooiste kleren ontbijten aan een prachtig versierde tafel en krijgen de ouders een mooie kerstfoto van hun kinderen mee naar huis.

Met Pasen komen de kinderen in hun pyjama aan een feestelijk gedekte tafel ontbijten, daarna worden er paaseieren gezocht in de tuin en mogen de kinderen nog eieren beschilderen".

Mentorschap

Om de emotionele ontwikkeling van de kinderen goed te begeleiden heeft elk kind een eigen mentor. Dit is één van de vaste pm-ers die werkt op de groep van het kind. De mentor is degene die alle voorkomende gesprekken met de ouders voert (het kennismakingsgesprek, het voortgangsgesprek en het eindgesprek). Zij bespreekt met hen jaarlijks –of indien wenselijk vaker- de ontwikkeling van het kind, maakt bij het bereiken van de 2 jarige of 4-jarige leeftijd van het kind een afscheidsboek en vult samen met de ouders als het kind naar school gaat het 'Amsterdams Uniform Overdrachtsformulier' in (meer info zie hieronder). Wie de mentor van het kind wordt, wordt verteld bij het kennismakingsgesprek met de manager. Bij de overgang van de babygroep naar de peutergroep wordt opnieuw verteld wie de nieuwe mentor gaat worden in de peutergroep.

Observatiemethode

Wij werken al een aantal jaar met het digitale observatieprogramma: Doen, Praten en Bewegen van Quebble. Hiermee leggen wij jaarlijks (of indien nodig vaker) vast onze observaties van de verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen. In het programma staat aangegeven wat de ontwikkelingslijnen op een bepaalde leeftijd zijn; we kunnen dus snel zien of een kind de 'normale' ontwikkelingslijn volgt, voor is of achter loopt in een ontwikkelingsgebied. De uitkomsten van onze observaties vormen de basis van de voortgangsgesprekken met de ouders.

Doorgaande ontwikkelijn

Vanaf januari 2018 werkt IJsterk in het kader van de doorgaande leerlijn naar de basisschool, met het Uniform Amsterdams Overdrachtsformulier. Dit formulier is ontwikkeld door de gemeente Amsterdam, speciaal voor de kinderdagverblijven en voorscholen. Het doel hiervan is om zo de ontwikkelingslijn van het kind over te dragen. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de kinderen een makkelijkere doorstroming van het kinderdagverblijf naar de basisschool en/of bso ondervinden. Omdat de kinderen naar verschillende basisscholen in de buurt gaan, is er niet met elke basisschool een nauwe samenwerking. De Kleine Plantage werkt het meest samen met de Boekmanschool. Het is echter aan de ouder(s) om het samen met de pm-er ingevulde overdrachtsformulier aan de school te overhandigen.

HOOFDSTUK 3

Ontwikkelen van persoonlijke competenties

Het unieke kind

Hoewel de kinderen bij ons altijd in een groep zijn, benaderen en zien we hen zoveel mogelijk als individuen. Dit begint al 's morgens bij het binnenkomen. Als we zien dat een kind nieuwe kleren aan heeft, zijn haren anders zijn, verdrietig binnenkomt of vol van een gebeurtenis is dan luisteren we daar naar en zeggen we er iets over. Hier komen we vaak ook weer op terug tijdens het "kringgesprek". Dan kan het desbetreffende kind het zelf aan de anderen vertellen of als hij het nog niet zelf kan dan doen wij dat voor hem.

Wij werken niet met een vast gestandaardiseerd programma aanbod. Wij proberen in te gaan op wat de kinderen aangeven. Wij hebben genoeg kennis, vaardigheden en materialen in huis om op hun vraag in te gaan. Wil je binnenspelen met de poppen, de

blokken, puzzelen, plakken, verven, kleien of buitenspelen dan kan dat. Als een kind geen zin heeft om naar buiten te gaan of mee te doen met een activiteit dan hoeft dat niet. Als we merken dat dit vaker voor komt dan kijken we wel wat daar achter zou kunnen zitten (geen zin, geen interesse, niet kunnen, eng vinden etc.) om te kijken of we daar iets mee moeten doen. Kinderen mogen zelf beslissen of ze op de groep, in het atelier of buiten willen spelen. Ze moeten het wel vragen aan ons zodat we weten waar ze zijn.

Wij dwingen kinderen niet om iets op te eten of te drinken als ze dat echt niet lusten of willen. Wij gaan in geen geval een machtsstrijd met ze aan. Als een kind aangeeft dat hij genoeg heeft dan mag hij stoppen. Als een kind iets niet lust dan laten we dat en proberen het later (na een paar weken) nog eens om te kijken of zijn smaak misschien veranderd is. We stimuleren kinderen wel om hun korsten van het brood op te eten. Als ze nog een tweede of derde boterham willen dan moet de vorige helemaal op zijn.

Wij brengen kinderen naar bed als ze aangeven dat ze moe zijn. Zeker in de babygroep proberen we zoveel mogelijk het eet- en slaapritme van het kind zelf aan te houden. In de peutergroep slapen niet alle kinderen meer. De kinderen die 's middags nog slapen gaan wel tegelijk naar bed of een kind moet aangeven dat die al eerder wil.

De motorische ontwikkeling

Bij de baby's:

Wij gaan uit van wat het kind kan en beginnen vandaar uit stapsgewijs te stimuleren om verder te komen. Het heeft bij wijze van spreken geen zin om een kind al te leren lopen als het nog niet kan staan.

Wij leggen gedurende de dag de jonge baby's in zoveel mogelijk verschillende houdingen. Dus niet alleen plat op hun rug maar ook op hun buik. Vanwege de risico's op wiegendood worden baby's minder vaak op hun buik gelegd. Daarom leggen wij hen bewust op hun buik in de box om zo hun rug-, schouder- en nekspieren te ontwikkelen. Zo leren ze ook om zich om te draaien.

Om baby's te stimuleren iets te pakken leggen we het speelgoed bewust iets verder weg, of hangen het net iets hoger dan anders zodat ze meer moeite moeten doen om er bij te komen. Door enthousiast te reageren als hen iets lukt worden kinderen ook enthousiast en krijgen ze zelfvertrouwen om nog verder te gaan.

Zichzelf optrekken of voorzichtig lopen langs de randjes kunnen kinderen leren in onze verhoogde box of op de grond bij de grote zachte maar stevige kussens die we in verschillende vormen hebben. Kinderen die willen lopen maar het nog niet zelfstandig kunnen nemen we of aan de hand of we zetten ze achter een loopwagen neer. Daarnaast kunnen ze naar hartenlust spelen in de tuin met de fietsjes, de wip, de glijbaan en in de zandbak.

Om de fijne motoriek te ontwikkelen hebben we veel verschillend speelgoed op de groep:

verschillende soorten en maten rammelaars, verschillende activity-centers, blokken om te stapelen of om ergens in te doen, puzzels met grote stukken, primo duplo en nog veel meer. Ook krijgen zij al snel een potlood of krijtje in de hand om te tekenen. Wij stimuleren de kinderen vanaf zo'n 9 maanden zelfstandig te drinken uit hun tuitbeker en als ze aan brood en fruit eten toe zijn om zelf hun stukjes brood en fruit te pakken.

Bij de dreumesen en peuters:

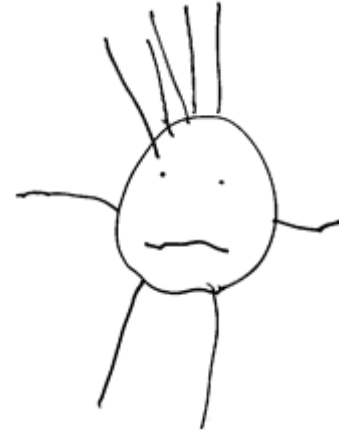
Dreumesen en peuters hebben nog meer behoefte om te bewegen, te klimmen en te rennen. Daarom gaan we veel naar buiten. In de tuin kunnen ze fietsen, ballen, rennen, verstoppertje spelen in de struiken, glijden van de glijbaan en in de zandbak spelen met bv. de zandgraver. We gaan ook veel naar Artis. Daar kunnen ze -naast de dieren zien- nog meer rennen en in de speeltuin leren schommelen en klimmen op nog meer verschillende speeltoestellen.

In de wintermaanden huren we vaak een dans juf in die de peuters op hun niveau dansles kan geven waarbij ze naar hartenlust kunnen rennen en bewegingsspelletjes kunnen doen.

Bij het binnenspelen stimuleren we meer de fijne motoriek van de kinderen. Zo kunnen ze met de blokken hoge torens maken of een kasteel bouwen. Met het duplo of met gewone lego kleinere bouwwerken maken. In de poppenhoek kunnen kinderen de poppen aan- en uitkleden en oefenen spelenderwijs hoe om te gaan met knopen, ritsen en gespen.

Bij het verven, tekenen en plakken leren we kinderen hoe ze potloden, krijtjes en penselen vast moeten houden, hoe ze stukjes papier of stof ergens op moeten plakken en hoe ze om moeten gaan met een schaar.

Aan tafel kunnen ze allerlei spelletjes doen zoals puzzelen, hamertje tik maar ook sjoelen.

De zintuiglijke ontwikkeling

Bij de baby's:

Door te kijken, te voelen, te horen en te proeven leren baby's. Zij maken gebruik van hun zintuigen om van alles te weten en te leren ontdekken. Het zien alleen is vaak niet genoeg, ze moeten het ook kunnen voelen en pakken om zeker te weten dat het bestaat.

Ze leren de omgeving kennen door alles in hun mond te steken, te voelen en te proeven. Om dit te stimuleren hebben we speelgoed van verschillende materialen: plastic, hout, stof, hard, zacht, geribbeld, met of zonder geluid...

Een jonge baby die in de box ligt moet iets uitdagends/interessants op zijn oog- en grijphoogte hebben hangen om naar te kijken en vast te pakken. Ligt het te ver weg dan heeft hij er niets aan.

Als er muziek gedraaid wordt voor de jonge baby's dan is dit meestal zachte, ontspannen muziek waar ze rustig van worden.

Bij de dreumesen en peuters:

De meeste kinderen vinden het heerlijk om met hun handen ergens aan /in te zitten. Daarom mogen ze ook naar hartenlust klieren met verf, plaksel, klei, water en zand. Dit wel onder begeleiding zodat we weten waar ze mee bezig zijn en er op kunnen letten dat hun omgeving er niet onder te leiden heeft. Het is bijvoorbeeld zonde als de boeken in het water terecht komen en verven mag je op papier, maar niet op de muur. Kinderen die in eerste instantie hun handen niet vuil willen maken, gaan later vaak toch overstag als ze zien hoeveel lol de anderen hebben. Het is een hele overwinning voor hen als ze het durven, maar ze genieten er dan extra van.

Ook gaan we dagelijks naar buiten; weer of geen weer. In de gang hangen extra regenbroeken en laarzen zodat kinderen altijd naar buiten kunnen als ze dat willen. In onze groene binnentuin kunnen de kinderen niet alleen de veranderingen van de

seizoenen bewust meemaken, maar ook daadwerkelijk met hun handen in de aarde wroeten. De tuin is zo ingericht dat de ondergrond niet alleen uit steen bestaat, maar ook uit aarde en houtsnippers. Ook staan er een walnotenboom en een moerbeiboom waar noten en vruchten uit vallen die de kinderen kunnen opeten. In hun emmertjes verzamelen de kinderen alles wat ze tegenkomen: kastanjes, takjes, bladeren, wormen, pissebedden, slakken etc. En dan hebben we ook nog de Hortus en Artis om de hoek waar we regelmatig komen en waar ze weer andere ervaringen kunnen opdoen.

De taalontwikkeling

Bij de baby's:

Wij praten op een normale manier tegen de baby's. Automatisch gaat je stem wel omhoog als je tegen de jongste baby's praat, maar we praten geen brabbeltaaltje tegen hen.

We nemen hen serieus en verwoorden daarom alles wat we met hen doen of waar ze naar kijken. We proberen ook hun gedachten voor ze te verwoorden.

"Je hebt gepoept. Kom maar, dan ga ik je nu een schone luier geven"

"Je huilt. Heb je honger?"

"Kijk, daar is de poes"

"Moet je zo huilen omdat mamma weg is gegaan?"

Als we een hond aanwijzen op een plaatje dan noemen we deze hond en geen "woef". We benoemen de dieren en vragen of ze weten wat voor geluid ze maken.

We vertellen in eenvoudige woorden aan de baby's wat we gaan doen. Iedere ochtend aan tafel noemen we de namen van de kinderen die er zijn. Ze kennen elkaar al snel en wijzen het kind aan als ze de naam horen of proberen op hun manier de naam uit te spreken.

Bij het brood eten vragen we: "wat wil je op je brood. Smeerkaas?" en als ze ongeduldig met hun mond vol beginnen te wijzen naar een volgend stukje: "Nog even wachten, je hebt je mond nog vol."

We zingen veel liedjes met de baby's, lezen veel boekjes voor, benoemen de lichaamsdelen "ogen, mond, neus, haren" en maken er een spelletje van.

Bij de dreumesen en de peuters:

Ook tegen de dreumesen en de peuters praten we op een normale toon. Bij verkeerd uitgesproken woorden verbeteren we hen niet nadrukkelijk, maar herhalen hun zin of woord maar dan goed uitgesproken.

We lezen veel verschillende boeken voor met:

- . Een echt verhaal zodat ze goed moeten luisteren.
- . Veel plaatjes, tegenstellingen, kleuren etc. die ze moeten benoemen.
- . Rijnwoorden die ze kunnen aanvullen.

Na het voorlezen praten we vaak na over de inhoud van het verhaal en kunnen de kinderen over hun eigen ervaringen vertellen. Dit gebeurt ook tijdens het kringgesprek, waar wij soms bewust een onderwerp aansnijden waar de kinderen over kunnen praten.

We doen verschillende spelletjes met ze: lotto, memorie, tegenstellingenspel. Hiervan leren ze vaak nog voor hen onbekende woorden en begrippen. Bv. bij het memorie-spel over kamperen: zaklantaarn, kampvuur, zakmes, picknicken, slaapzak.

Ook bij het zingen van liedjes leren kinderen nieuwe woorden. Soms wil een kind alleen zingen en verzint dan ter plekke zijn eigen tekst waar iedereen aandachtig naar luistert. Het improviseren van nieuwe, grappige teksten of het bedenken van nieuwe woorden wordt dan ook zeker door ons gestimuleerd.

Daarnaast hebben we veel luisterboeken op cd's staan. Zeker de oudste kinderen die 's middags niet meer slapen luisteren hier graag naar. Ook hiervan steken ze weer veel nieuwe woorden op.

Op de Kleine Plantage zitten ook kinderen die twee- of zelfs drie- of viertalig worden opgevoed. Wij blijven consequent Nederlands tegen hen spreken, omdat wij ervan uitgaan dat taal plaats- en persoonsgebonden is en dat kinderen daardoor sneller leren welke taal ze waar en tegen wie moeten gebruiken. Kinderen voelen al snel aan wanneer taal wel of niet jouw eigen moedertaal is.

Als wij zelf liedjes kennen in hun taal dan zingen we die. En korte begroetingen zoals: "hello, goodbye, bonjour, bon-appetit of ola" gebruiken we ook.

Wij brengen de kinderen ook beleefdheidsnormen bij.

We leren hun beleefd iets te vragen, zoals: "Mag ik een boterham" in plaats van "boterham". Wanneer je iets aan een ander geeft zeg je "alsjeblieft of dank je wel". Je praat niet dwars door een ander gesprek heen en in plaats van "ik wil zeg je mag ik"? Wij zijn er ons van bewust dat wijzelf hier ook een voorbeeldfunctie in vervullen en zijn daarom extra alert op ons eigen gedrag en uitspraken.

Zelf doen en keuzes maken

Bij de baby's:

Als een jonge baby in de box ligt te spelen leiden wij zijn aandacht niet van zijn spel af. We observeren wat hij doet en lukt hem iets niet dan pas bemoeien wij ons met hem. Begint hij te huilen omdat hij er genoeg van heeft en iets anders wil, dan prijzen wij hem dat hij zo lekker gespeeld heeft en kijken dan wat hij vervolgens wil.

De grotere baby's kunnen al beter aangeven wat ze willen. Wij stimuleren hen om het speelgoed zelf te pakken of het ons aan te wijzen als ze er niet zelf bij kunnen. Bij ruzietjes om hetzelfde speelgoed kijken wij of ze het zelf kunnen oplossen. Kunnen ze het zelf goed oplossen dan prijzen wij ze. Zo niet dan helpen wij ze. Maar meestal lost het zich vanzelf op.

We laten de kinderen die brood mogen eten zelf kiezen wat ze erop willen hebben. Dit doen we door bv. kaas te laten zien en te vragen: "wil je kaas". Schudt het kind zijn hoofd dan proberen we iets anders.

Vanaf 9 maanden gaan we over op het drinken uit "antilekbekers" i.p.v. uit de fles. Hiermee stimuleren wij het kind om zelfstandig te drinken en tevens is het drinken uit een beker beter voor hun gebit en voor de ontwikkeling van hun mondmotoriek.

Bij nieuwe kinderen die gaan slapen blijven we er bij tot ze echt in slaap zijn gevallen. Maar als ze gewend zijn en lekker meedraaien, proberen we het slaapritueel te verkorten zodat we er niet bij hoeven te blijven tot ze volledig slapen, maar al eerder kunnen vertrekken en zij zelf in slaap vallen.

Bij de dreumesen en peuters:

Ook hier geldt: hoe zelfstandiger de kinderen zijn, hoe prettiger dat is voor henzelf en voor ons. Zij kunnen daardoor meer hun eigen gang gaan en zijn minder afhankelijk van de hulp van volwassenen. En, elke nieuwe vaardigheid die zij onder de knie krijgen vergroot hun zelfvertrouwen, wat weer een nieuwe impuls geeft om wat nieuws te leren.

We laten de kinderen zelf beslissen waar, waarmee en met wat en wie ze willen spelen. Wij stimuleren kinderen om zoveel mogelijk hierin hun eigen keuzes te maken.

- * *Wil een kind buitenspelen dan kan dat. Het is dan wel zo fijn dat hij zelf de deur naar de gang open krijgt, zelf zijn jas kan pakken (nog mooier als hij zelf zijn jas kan aantrekken), zelf de deur naar de tuin kan openen en zelf de schuurdeur openmaakt om het speelgoed te pakken waar hij mee wil spelen.*
- * *Als een kind zijn melk aan tafel opheeft en een boterham wil hebben, dan is het wel zo fijn als hij zelf het brood kan pakken, zelf de boter en/of het beleg op zijn boterham kan smeren, zelf zijn boterham dubbel kan klappen en het daarna zelf kan opeten.*
- * *Heeft een kind ruzie met een vriendje over een stuk speelgoed, dan is het wel zo fijn dat zij dat samen oplossen.*
- * *Moet een kind plassen dan is het wel zo fijn als hij zelf zijn broek kan uittrekken, zelf op de wc kan klimmen, zelf zijn billen kan afvegen en zelf zijn broek weer dicht kan maken.*
- * *Komt een kind net zijn bed uit en wil hij verder spelen dan is het wel zo fijn dat hij zich zelf kan aankleden.*

Kan een kind dit allemaal niet zelf dan is hij afhankelijk van de volwassenen die op dat moment misschien net druk bezig zijn om luiers te verschonen of met andere kinderen bezig zijn, waardoor ze geen tijd hebben om hem meteen te helpen.

Om duidelijk te maken hoe we kinderen een nieuwe vaardigheid aanleren het volgende voorbeeld:

Peuters trekken zelf hun jas aan als we gaan buiten spelen. Wij leren peuters hun jas voor zich neer leggen op de grond en er achter te gaan staan. Handen in de mouwen steken, over het hoofd zwaaien en hoera, de jas is aan! Als we weer naar binnen gaan trekken peuters zelf hun jas weer uit en hangen die aan het haakje.

De Kinderen krijgen meer vrijheid naarmate ze laten zien dat ze de verantwoordelijkheid aan kunnen. De oudste peuters mogen bijvoorbeeld 's middags alleen in de peuterruimte spelen wanneer hun vriendjes slapen. Wij kijken geregeld even hoe het gaat en of de kinderen zich goed gedragen. De openheid van ons gebouw zorgt dat ook andere volwassenen snel in de gaten hebben als er iets niet in orde is. Vrijheid wordt gegeven met oog voor de veiligheid.

Meehelpen

Wij betrekken de kinderen bij de dagelijkse werkzaamheden omdat ze ervan leren, ze graag meehelpen, ze er plezier in hebben en trots zijn op wat ze zelf al kunnen. Zo mogen ze helpen bij het tafeldekken, washandjes uitdelen, opruimen, tafels

schoonmaken, iets uit de keuken halen etc. Maar we laten ze ook hun vriendjes helpen die een vaardigheid nog niet onder de knie hebben.

Ook mogen kinderen mee om glas en papier naar respectievelijk de glasbak of papierbak te brengen of mee om een boodschap te halen.

fantasie en de creativiteit

Door te fantaseren en door allerlei rollen te spelen, maken kinderen de "volwassen" wereld om zich heen begrijpelijker en/of verwerken hierdoor allerlei gebeurtenissen. Om hun fantasie te stimuleren hebben we een heleboel verkleedkleden op de groep: Allerlei dierenpakken, veel verschillende rokken, jurken, lappen, sjaals, hoeden, helmen, piraten- en brandweerpakken, verschillende capes en nog veel meer. De dierenpakken zijn altijd favoriet, maar er zijn ook periodes dat de ridders en brandweermannen overheersen of juist de prinsessen. Fantasiespel onttaard vaak in druk spel waar niet iedereen van houdt. Als kinderen binnen te druk worden buigen we hun spel om in iets rustigers of we laten ze verder hun spel buiten spelen

We hebben niet alleen veel verkleedkleden, maar ook veel poppenkleden en een uitgebreide poppenhoek met een keukentje, veel servies met toebehoren en veel poppenbedden voor onze grote collectie poppen en knuffels. Hier kunnen kinderen naar hartenlust mee spelen en fantaseren.

In hun spel gebruiken kinderen de hele ruimte: niet alleen in de poppenhoek wordt met poppen gespeeld, maar ze slepen ook alles naar het klimhuis om daar verder te spelen of ze leggen kleedjes ergens in de ruimte neer om daar te gaan picknicken.

Ook zijn kinderen heel creatief in het gebruik van speelgoed: met de Nopper wordt niet alleen gebouwd, maar deze steentjes worden ook veelvuldig gebruikt om mee te koken en in de Sinterklaastijd worden het vaak pepernoten. Ook veel ander speelgoed wordt gebruikt om mee te koken: puzzelstukjes, blokken, dieren en de insteekmozaïek blijken omgetoverd te kunnen worden tot heerlijke gerechten.

We laten kinderen hiermee hun gang gaan, maar vertellen er wel bij dat later alles weer opgeruimd moet worden. Hiermee geven we kinderen op dat moment een keus om door te gaan met hun spel (maar wel met de consequentie straks veel op te ruimen) of de hoeveelheid speelgoed te beperken bij hun spel.

Ook dagen we kinderen uit tot "stel je voor dat....." spelletjes of zelf liedjes te maken. Wij beginnen met een situatie en de kinderen vullen verder aan:

Stel je voor dat jij een boef bent en de politie stopt je in de gevangenis...

Dan loop ik weg...

Ja, maar de deur is op slot...

Dan pak ik de sleutel...

Ja, maar de sleutel had ik weggegooid...

Dan klim ik uit het raam...

Ja, maar.....

Verder hebben we veel verschillende materialen in huis om mee te knutselen, te plakken en te verven. We hebben twee ateliers (binnen en buiten) waar ze naar hartenlust kunnen knutselen. Kinderen kunnen zelf aangeven of ze willen verven of plakken. Er zijn grote schildersezels op kinderhoogte gemaakt, waar meerdere kinderen tegelijk aan kunnen werken. Het grote voordeel van een aparte ruimte is dat kinderen in kleine groepjes geconcentreerder kunnen werken, ze makkelijker kunnen knoeien zonder grote gevolgen en dat hun onafgemaakte werkjes kunnen blijven liggen tot een volgende keer.

HOOFDSTUK 4

Ontwikkelen van sociale competenties

Begeleiden van de sociale ontwikkeling

Willen kinderen zich goed kunnen ontwikkelen dan moeten zij zich veilig en vertrouwd voelen. De sfeer op de Kleine Plantage speelt daar een belangrijke rol in. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren hoe ze zich in een groep moeten gedragen en dat ook zij bijdragen aan een goede sfeer in de groep. Wij begeleiden de kinderen bij het aanleren van waarden en normen die ons inzien een positieve bijdrage leveren aan een goede groepssfeer. Want "hoe socialer de kinderen zijn des te beter wordt de sfeer op de groep"

Samen spelen en elkaar niet buiten sluiten

Samen spelen wordt door ons zeer gestimuleerd. Als je dit goed kan dan heb je je verdere leven profijt van deze vaardigheden. Het samen spelen gaat met vallen en opstaan gepaard. De net tweejarigen op de peutergroep zijn nog erg individualistisch bezig, maar ze kijken al wel hun ogen uit naar de groteren. En al kijkend leren ze al veel van hen over hoe je met elkaar omgaat.

Het samen spelen gebeurt de hele dag door in steeds wisselende groepjes en de kinderen leren in die verschillende groepjes steeds andere vaardigheden in hoe je met elkaar omgaat, hoe je opkomt voor jezelf, hoe je rekening met elkaar houdt, hoe je vriendjes maakt etc. Ook leren we ze om te gaan met andere kinderen die ze niet direct aardig vinden.

- * Als we merken dat een kindje moeite heeft om aansluiting te vinden dan helpen wij hem daarbij door bijvoorbeeld samen op een groepje kinderen af te stappen en we trekken ons pas weer terug als hij onze hulp daarbij niet meer nodig heeft.
- * Als we merken dat een groepje kinderen tegen een ander kindje zegt: "jij mag lekker niet meedoen..." dan gaan wij daar altijd op in.
- * Als kinderen leuk met elkaar spelen dan geven we ze complimentjes.

Vriendschappen

De kinderen hoeven niet de hele dag met elkaar samen te spelen; je moet je af en toe ook kunnen terugtrekken met een vriendje. Vriendschappen tussen kinderen worden door ons gestimuleerd. Het begin van elkaar leuk vinden ontstaat al op de babygroep en wordt verdiept in de peutergroep. Wij zorgen hier voor de voorwaarden en het is aan de ouders of kinderen elkaar ook buiten de Kleine Plantage blijven ontmoeten. Maar zeker als kinderen met elkaar doorgaan naar dezelfde basisschool en in dezelfde buurt blijven wonen, kunnen er vriendschappen voor het leven ontstaan. Dat hebben we ook zien gebeuren.

Naar elkaar luisteren

Hier heeft het kringgesprek een belangrijke rol in. Dit is het eerste moment van de dag waarop iedereen bij elkaar komt. Er wordt gekeken wie er zijn, wie er niet is en waarom niet (ziek, dagje vrij, vakantie of al naar school toe) en één van de kinderen mag de namen aankruisen in de agenda. Op de kalender wordt tevens gekeken of er iets belangrijks staat te gebeuren (b.v. een verjaardag). Daarna mogen de kinderen om de beurt iets vertellen wat ze hebben meegemaakt. Soms brengen wij een onderwerp in, soms gebeurt dat spontaan door de kinderen. Als iemand aan het woord is moeten de anderen luisteren. Dit is niet voor iedereen even makkelijk. Sommigen hebben nog niet de concentratie om zo lang aandachtig te luisteren, anderen willen

meteen ook wat zeggen als het onderwerp ze aanspreekt. Door tegen hen te zeggen dat zij straks aan de beurt zijn en dat zij het ook niet leuk vinden als anderen niet naar hen luisteren leren we ze respect voor elkaar krijgen.

Hoe interessanter het onderwerp, hoe meer kinderen vertellen (ben je wel eens gevallen, wie slaapt er met een lichtje aan, wat is je liefste knuffel, wat vind je het lekkerste om te eten etc.). Op deze manier leren de kinderen al vlug dat het leuk is om naar elkaar te luisteren, rekening met elkaar te houden en gebeurtenissen onder woorden te brengen.

Rekening houden met elkaar

"Samen", "wachten" en "om de beurt" zijn de meest gehoorde uitspraken die wij gedurende de dag naar de kinderen toe zeggen. Een groot deel van de conflicten tussen de kinderen draait hier om. Een kind ziet iets, wil het hebben en wel meteen. Dat een ander kind daar al mee bezig is, is jammer. En dan is er ruzie.

Onze rol bij deze conflicten is luisteren, meehelpen onder woorden brengen wat er gebeurd is, gevoelens onder woorden brengen, meehelpen een oplossing zoeken en eventueel bemiddelen. Natuurlijk zijn wij niet bij elke aanvaring betrokken. Kinderen zijn heel goed in staat om hun ruzies zelf op te lossen. Alleen als wij vinden dat ze er niet goed uitkomen of dat één het onderspit delft dan komen we helpen. Soms komen we er niet uit ("ik had het het eerst, nee ik") omdat we niets gezien hebben. Dan wordt op dat moment met gezond verstand beoordeeld wie gelijk krijgt.

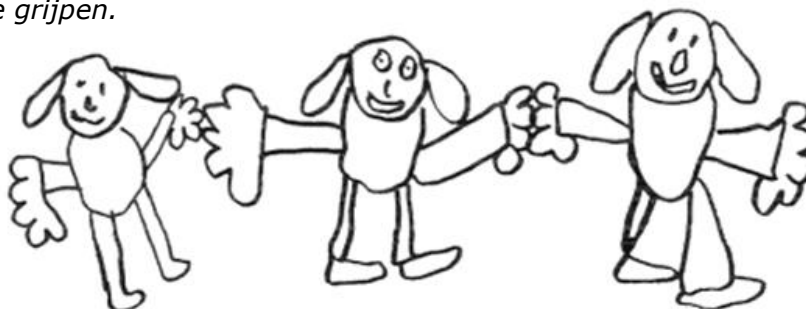
Zo leren we kinderen ook tijdens het spelen rekening met elkaar te houden.

- * Als er wordt voorgelezen op de bank dan kun je daarnaast niet gaan timmeren, want dan horen de kinderen het verhaal niet meer.
- * Als iemand bezig is een treinbaan op de grond te maken, dan moet je daar niet overheen lopen.
- * Als iemand een hoge toren heeft gemaakt dan mag je die niet zomaar omgooien.

Elkaar helpen en troosten

Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren dat het vanzelfsprekend is dat je elkaar helpt of wat voor een ander doet zonder dat daar iets tegenover staat. Je doet het omdat dat aardig is en als jij aardig doet, doet de ander dat ook (wij zijn dan ook tegen het principe: "voor wat hoort wat"). Verder vinden wij het belangrijk dat kinderen die bepaalde vaardigheden al onder de knie hebben die gebruiken om anderen te helpen. Dan hebben ze er meer profijt van.

- * *Als al het speelgoed voor het eten opgeruimd moet worden dan doen we dat met z'n allen. Ook al heb je er niet mee gespeeld; iedereen helpt mee.*
- * *Als we naar Artis gaan duurt het even voordat iedereen zijn jas en schoenen aan heeft. Het scheelt als kinderen elkaar hier bij helpen zodat wij niet alles zelf hoeven te doen. Hierdoor kunnen we sneller vertrekken.*
- * *Als we zien dat kinderen elkaar helpen bij het brood smeren dan waarderen wij dat.*
- * *Als we zien dat kinderen elkaar troosten en dat goed uitpakt hoeven wij niet in te grijpen.*

Positief gedrag van de kinderen waarderen

Wij complimenteren kinderen zoveel mogelijk bij positief gedrag. Zeker bij die kinderen waarvan je weet dat het hun extra moeite of inspanning kost om dit gedrag te laten zien. Dit hoeft niet altijd in woorden te gebeuren; een glimlach of een knipoog van ons, een aai over hun hoofd of onze duim omhoog kan voldoende zijn.

Om negatief gedrag om te buigen tot positief gedrag spreken we kinderen niet alleen vermanend toe bij bepaald negatief gedrag, maar werkt het beter en sneller om ze daarnaast ook te complimenteren met wat ze wel goed doen.

Als we kinderen iets verbieden zeggen we niet alleen "nee" tegen ze, maar leggen ook uit waarom iets niet kan of mag. Als een kind iets doet wat niet mag (bijvoorbeeld bijten) dan zoeken we uit wat daar achter zit, tonen daar begrip voor maar verbieden het voor een volgende keer. We keuren het gedrag af, niet het kind.

HOOFDSTUK 5

Waarden en normen

Er is hiervoor al veel gezegd over welke waarden en normen wij belangrijk vinden in het omgaan met elkaar op de Kleine Plantage. Om de kinderen deze waarden en normen zich eigen te laten maken zijn er regels nodig. Vaste rituelen en feesten kunnen daarbij helpen. En uiteraard moeten wij steeds het goede voorbeeld geven

We werken met een aantal basisregels op het gebied van veiligheid, respect voor elkaar, voor de ruimte en voor de materialen. Kort samengevat *'We doen elkaar geen pijn en maken de spullen niet stuk'*.

Grenzen stellen

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen weten wat ze wel en niet mogen en kunnen doen. Hoe duidelijker en begrijpelijker de regels en grenzen zijn hoe prettiger dit voor de kinderen is. Als we kinderen vertellen dat iets niet mag, vertellen we er altijd de reden bij waarom niet. Snappen ze het niet dan leggen we het nogmaals uit.

Wij geven het kader van grenzen aan waarbinnen kinderen zich vrij kunnen bewegen. Overschrijden kinderen dit kader of als ze na een herhaalde waarschuwing niet luisteren dan worden we "boos". Dat wil zeggen onze stem klinkt boos voor de kinderen, maar we zijn nog niet echt boos zodat we zonder een emotionele lading kunnen reageren.

Veel straffen doen we niet. Meestal is een boze stem of blik voldoende om een kind te laten luisteren. Soms pakken we het bewuste stuk speelgoed af waar ruzie om werd gemaakt. In het uiterste geval zetten we een kind tijdelijk ergens anders neer. Om kinderen te laten luisteren belonen we liever het positieve gedrag.

De regels die wij hanteren hebben o.a. betrekking op:

Omgangsvormen: kinderen mogen geen speelgoed van anderen afpakken, niet elkaars bouwwerken stukmaken, wachten met opstaan van tafel tot iedereen klaar is, niet bevelend maar vriendelijk iets vragen, luisteren als iemand iets vraagt.

Storend gedrag: kinderen mogen geen bouwwerken van elkaar stuk maken, ze mogen niet schreeuwen en rennen binnen in de groep.

Omgaan met de ruimtes: kinderen ruimen hun speelgoed op waarmee ze gespeeld hebben, hangen hun jassen op in de gang en gooien ze niet op de grond, niet tekenen op de muren of de tafels, geen blaadjes van de bomen plukken.

Veiligheid: kinderen mogen elkaar geen pijn doen, niet op hun sokken op het klimrek, niet op auto's van de glijbaan rijden, buiten niet met stokken of scheppen slaan.

Hygiëne: kinderen wassen hun handen als ze van de wc komen, in de tuin hebben gespeeld, voor en na het eten. Ze vegen hun schoenen schoon of trekken ze uit als ze in de tuin hebben gespeeld, bij verkoudheid worden neuzen schoongemaakt.

We letten er op dat de regels niet te star worden toegepast. Regels kunnen altijd aangepast worden aan de situatie, het individuele kind of aan de groep.

Respect

Respect voor elkaar:

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zichzelf en anderen accepteren en waarderen om wie ze zijn. Iedereen is anders en dat is alleen maar leuk. Je respecteert elkaar niet alleen om het uiterlijk (groot of klein, dik of dun, blank of donker, stijl haar of krulletjes), maar ook om het innerlijk (stil of druk, veel praten of weinig praten, snel boos of altijd vrolijk).

- * *Aan tafel maken we kinderen attent op elkaar door vragen te stellen als: wie heeft er blond haar, wie heeft er krulletjes, wie heeft bruine ogen, wie heeft een spijkerbroek aan, wie heeft er een groene trui aan, wie heeft een zusje of broertje, wie heeft twee moeders, wie woont op een boot, wie heeft een tuin.....*
- * *Als we zien dat een kind speelgoed van een ander afpakt dan grijpen we in door te zeggen: mag je dat hebben? Heb je dat gevraagd? Zo niet, dan moet hij dat alsnog doen met het risico dat de ander nee zegt en hij dit antwoord alsnog moet accepteren.*

Respect voor de omgeving:

We leren de kinderen dat ze voorzichtig om moeten gaan met de ruimte, het speelgoed en het spelmateriaal.

We leggen daarbij steeds uit waarom we dat vinden.

- * *als je niet op tijd met je fiets remt bots je tegen de muur en dan gaan de muur en de fiets kapot.*
- * *als je de doppen niet op de stiften doet drogen ze uit en kan je niet meer tekenen.*
- * *als je kauwt op de plastic dieren gaan ze stuk en kan je er niet meer mee spelen.*

Respect voor de natuur:

Omdat maar weinig stadskinderen in het bezit zijn van een eigen tuin, hebben wij onze tuin zo ingericht dat er naast de speelruimte voor de kinderen zo veel mogelijk bomen, struiken, gras en bloemen staan. Dankzij onze tuin (en zeker ook dankzij Artis), kunnen we de kinderen dagelijks attent maken op de steeds weer veranderende natuur en worden ze zich bewust van de verschillende seizoenen.

- * *in de herfst vallen de blaadjes, de kastanjes en de walnoten van de bomen.*
- * *in de winter zijn alle bomen kaal, maar de heesters zijn nog steeds groen.*
- * *in de lente komen de krokussen en narcissen boven de grond en krijgen de bomen weer blaadjes.*
- * *in de zomer bloeien er veel bloemen en worden de moerbeien rijp om te eten.*
- * *onder de bladeren en de stenen vinden de kinderen van alles: pissebedden, spinnetjes, mieren en slakken.*

HOOFDSTUK 6

Samenwerken met ouders, elkaar en anderen

Wij vinden het belangrijk om een goede vertrouwensband met de ouders te hebben waarin respect en begrip voor elkaar als uitgangspunt staan. De ouders zijn de hoofdopvoeders van hun kind en wij zijn doordat hun kind bij ons op de Kleine Plantage is medeopvoeders geworden.

In de dagelijkse gesprekken bij het brengen en halen van de kinderen wisselen wij zo veel mogelijk informatie met de ouders uit die ten goede komen aan het welzijn van de kinderen. Naast deze dagelijkse gesprekken krijgen ouders één maal per jaar een uitgebreider gesprek over het wel en wee van hun kind op crèche. Mocht bij ons of bij één van de ouders vaker behoefte zijn aan een gesprek dan is dat altijd mogelijk.

Wij proberen zo open mogelijk ouders tegemoet te treden en zonder (voor)oordelen te reageren en/of te handelen. Als ons iets niet duidelijk is in het gedrag van ouders proberen wij bij hen duidelijkheid te krijgen en andersom verwachten wij dat ook van de ouders. Natuurlijk zijn er wel eens verschillen van mening of irritaties naar elkaar maar wij streven ernaar om dit in harmonie op te lossen. Dit betreft bijna altijd onderwerpen waar verschillende belangen (ouder - kind - leidster - groep) meespelen. Wij organiseren één á twee keer per jaar een ouderavond. Bij de peuters is dat altijd één vergadering over het kamperen en daarnaast één avond met een opvoedkundig onderwerp. Bij de baby's proberen we jaarlijks een film te maken over het wel en wee op de groep met daarnaast een aantal stellingen waar ouders met elkaar over kunnen discussiëren.

Commissies

Voor ouders die tijd hebben en het leuk vinden om nog meer betrokken te willen worden, is er de mogelijkheid om in de oudercommissie te gaan zitten.

De oudercommissie bestaat uit maximaal zes ouders, bij voorkeur drie uit de babygroep en drie uit de peutergroep. De oudercommissie komt eens in de zes á zeven weken bij elkaar samen met de manager. De oudercommissie heeft adviesrecht over ingrijpende verbouwingen, uitbreiding of inkrimping, het benoemen van de leidinggevende, het werkplan van de Kleine Plantage en wijzigingen van het plaatsingsbeleid.

Daarnaast heeft zij instemmingsrecht over wijzigingen t.a.v. de uurprijs, het pedagogisch beleid, het voedselbeleid, het ouderbeleid, het beleid t.a.v. veiligheid en gezondheid en andere zaken. Ouders die interesse hebben kunnen dit melden bij één van de leden of bij de manager. Ook met vragen of klachten kunnen ouders zich wenden tot de oudercommissie.

Jaarlijks organiseert de **fancy-fair commissie** (bestaande uit ouders van het kinderdagverblijf en de voorschool) een groot feest om wat extra geld te vergaren voor extra activiteiten. Op de fancy-fair wordt kinderkleding en speelgoed verkocht, maar ook zelf gemaakte taarten en hapjes. Voor de kinderen worden allerlei activiteiten georganiseerd die ieder jaar in een ander thema staan, zoals onderwater wereld, sprookjesland, circus, pirateneiland en de boerderij. De commissie bedenkt het thema en de spelletjes daaromheen, maar het is een gebeurtenis die vooral een succes wordt door de hulp en het enthousiasme van alle ouders.

Dan zijn er nog extra activiteiten waarbij we ouderhulp ook goed kunnen gebruiken zoals uitstapjes naar theater en bibliotheek, het peuterkamp (hulp van ouders bij het opzetten en afbreken van ons kampement). de tuindag en de feesten waarvoor ouders

meestal de catering verzorgen. We proberen de hulp van ouders in te zetten daar waar hun expertise ligt.

Mede dankzij de inzet en betrokkenheid van ouders in de afgelopen jaren is de Kleine Plantage geworden tot wat het nu is: een klein, gezellig kinderdagverblijf waar ouders hun kind(eren) met het volste vertrouwen naar toe brengen, waar het team met veel plezier werkt om de kinderen een onvergetelijke tijd te bezorgen, waar langdurige vriendschapsbanden tussen ouders, kinderen en leiding kunnen ontstaan en waar oud-kinderen en ouders op de jaarlijkse fancy fair graag terugkomen om elkaar weer te zien.

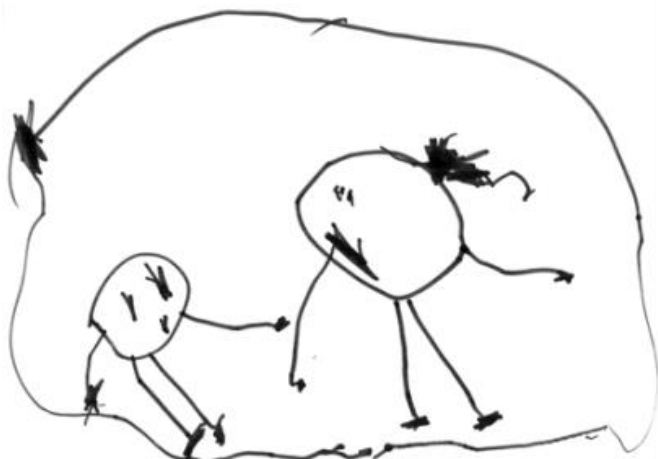
Samenwerken met elkaar

Wij stellen hoge eisen aan de pm-ers die bij de Kleine Plantage (willen) werken. Zij moeten een gerichte, afgeronde opleiding op ten minste mbo-niveau hebben. Bij uitzondering kan iemand aangenomen worden die nog met haar opleiding (BBL) bezig is, mits het vooruitzicht is dat de opleiding binnen bepaalde tijd goed afgerond wordt (zie eisen conform de CAO). Alle personeelsleden en stagiaires moeten een verklaring van goed gedrag hebben.

Het voordeel van onze gecombineerde hele en halve dagopvang is dat de pm-ers van beide groepen dagelijks ook met elkaar werken. Tot half tien werken een pm-er van de babygroep en een pm-er van de peutergroep samen. Daarna komt hun directe collega en trekken zij zich met hun eigen kinderen terug naar hun eigen groep. Vanaf half twee werken de andere pm-ers van de babygroep en de peutergroep samen tot zes uur.

Wettelijk mogen pm-ers drie uur per dag afwijken van de BKR-regeling. Deze afwijking kan alleen plaatsvinden aan het begin of het einde van de dag en onder pauzetijd tussen de middag. Dan mag een pm-ers maximaal anderhalf uur alleen op de groep staan met meer kinderen onder zich dan vereist (afwijking van de BKR). Dat komt 's middags bij ons nooit voor. 's Morgens wel, alleen is dat nooit de volle anderhalf uur omdat niet alle kinderen al om acht uur gebracht worden. Zij komen druppelsgewijs binnen, waardoor de dag voor iedereen rustig begint. Daarbij staat 's morgens de tussendeur tussen de baby- en de peutergroep altijd open, waardoor pm-ers die om acht uur beginnen met z'n tweeën de kinderen opvangen. Als het te druk voor de baby's wordt gaat de tussendeur dicht en blijft iedereen op zijn eigen groep. Hoe de afwijking van de drie-uurs regeling precies plaatsvindt is te lezen in de bijlage van dit beleidsplan.

De Kleine Plantage wil dat haar team uit personen bestaat die stevig in hun schoenen staan, deskundig zijn, kritisch kunnen kijken naar hun eigen handelen, de kinderen

met liefde en warmte benaderen, dat ze beschikken over een groot inlevingsvermogen en een groot verantwoordelijkheidsgevoel en dat zij iedereen (kinderen, ouders en collega's) benaderen met respect. Uiteraard moeten zij achter de pedagogische ideeën van De Kleine Plantage staan (en hier ook naar handelen) en zich betrokken voelen bij het wel en wee van de Kleine Plantagegebruikers. Wij willen werken met een gemotiveerd team die

achter onze visie op kinderen en de kinderopvang staan en die tezamen uitgerust zijn met zo veel mogelijk verschillende persoonlijke kwaliteiten om onze kinderen zo optimaal mogelijk te kunnen begeleiden.

Hier staat tegenover dat de Kleine Plantage zorgt voor goede arbeidsvoorwaarden, werkbegeleiding, deskundigheidsbevordering en ondersteuning en aandacht door de manager.

- * Maandelijks tijdens de werkbesprekingen worden de pm-ers in de gelegenheid gesteld om rustig over hun werk na te denken: de situatie op de groep wordt besproken, de individuele kinderen, de ouders, de onderlinge samenwerking en de activiteiten komen dan o.a. aan de orde. Zijn er tussendoor dringende zaken die besproken moeten worden dan wordt daar direct tijd voor vrij gemaakt.
- * De teamvergaderingen vinden drie keer per jaar 's avonds na werktijd plaats. Onderwerpen die hier besproken worden zijn heel divers: beleidsmatige onderwerpen (zowel op stichtingsniveau als die van de Kleine Plantage), begrotingen, bezetting, samenwerking, pedagogische onderwerpen, maar ook de bespreking van de diverse feesten komt aan de orde.
- * Vanuit IJsterk kunnen pm-ers diverse cursussen volgen. Sommige op vrijwillige basis zoals bijvoorbeeld stagebegeleiding of verdieping op pedagogische onderwerpen en sommige zijn verplicht zoals de Bedrijfshulpverleners (BHV). Op de Kleine Plantage zijn ten minste vier BHV-ers die ook een gecertificeerd kinder-EHBO diploma hebben. De BHV-ers zijn verplicht om jaarlijks de herhalingscursussen EHBO, reanimatie en brand te volgen.
- * IJsterk werkt met een pedagogische coach. De coach zorgt voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de pm-ers. De coach begeleidt en traint medewerkers bij de dagelijkse werkzaamheden.

Stagiaires

We werken graag met stagiaires; niet alleen omdat we onze ervaring en kennis graag gebruiken om toekomstige pm-ers op te leiden, maar ook omdat het fijn is om extra handen op de groep te hebben. Wij zijn een door SBB erkend leerbedrijf en krijgen de meeste stagiaires vanuit het ROC, waar zij een 3- of 4-jarige opleiding volgen of vanuit het voortraject niveau-2 Helpende Welzijn. Soms hebben we stagiaires van de opleiding Pedagogiek. Alle stagiaires zitten in een leerproces en worden boventallig ingezet; dus niet in plaats van de pm-ers.

Stagiaires die hun tweede jaar goed hebben afgerond mogen onder bepaalde voorwaarden bij ziekte of vakantieperiode betaald invallen op hun groep. Zij werken dan altijd nauw samen met één van de vaste medewerksters van diezelfde groep.

Op beide groepen kunnen stagiaires geplaatst worden. Wie de stagebegeleider wordt, wordt jaarlijks in het team besproken. De stagebegeleider is verantwoordelijk voor het opleiden van de leerling in de beroepspraktijk en levert informatie over de voortgang van het leerproces aan de manager en opleiding. Zij voert, conform de richtlijnen van de opleiding, begeleidingsgesprekken, waarbij o.a. de BPV-opdrachten van de opleiding worden besproken als ook het functioneren op de groep. Zij draagt, samen met de manager, zorg voor de beoordelingen van het leerproces van de leerling en organiseert praktijktoetsen met de externe beoordelaar, conform de richtlijnen van de opleiding.

In het kort staan hier een aantal taken van stagiaires beschreven. Het volledige stagebeleid van IJKO staat beschreven in het BPV-plan en ligt voor iedereen ter inzage op kantoor.

De stagiaire:

- handelt volgens de visie en het beleid van IJKO
- heeft een open, enthousiaste en belangstellende (leer)houding naar ouders, kinderen en collega's
- doet mee aan taken binnen het kinderdagverblijf, zowel pedagogische, verzorgende als huishoudelijke taken
- heeft een representatieve houding: begroet ouders en kinderen;
- houdt zich aan de regels en afspraken
- neemt verantwoordelijkheid voor eigen leerproces. Dat betekent o.a. op tijd de opdrachten inleveren en knelpunten op tijd melden bij de stagebegeleider en activiteiten bedenken en uitvoeren die helpen om de competenties alsnog te behalen
- mag nooit alleen zijn met de kinderen. Dit geldt voor zowel binnen als buiten het kinderdagverblijf. Daarnaast mag zij een aantal taken niet zelfstandig uitvoeren; bijvoorbeeld flessen klaarmaken, kinderen naar bed brengen, medicijnen geven. Dit wordt wel onder toezicht van de ervaren pedagogisch medewerker geoefend.

Zorgen om een kind

Wij begeleiden alle kinderen die bij ons komen zo goed mogelijk in hun ontwikkeling. Het dagelijks observeren van de kinderen naar hun welbevinden (hoe gaat het met ze, hoe ver zijn ze, wat kunnen ze wel of nog niet....) is een belangrijk onderdeel van ons werk. Jaarlijks leggen wij onze observaties vast via het digitale observatieprogramma: Doen, Praten en Bewegen van Quebble. Omdat wij veel verschillende kinderen zien, kunnen wij goed inschatten of bepaald gedrag zorgelijk is of niet. Zodra er iets opvalt in het gedrag of de ontwikkeling van een kind bespreken wij het eerst met elkaar en dan met de ouders. Gezamenlijk bekijken we wat er moet gebeuren; er worden geen stappen ondernomen buiten de ouders om.

Meestal wordt onze zorg gedeeld en kijken we samen wat we gaan doen: kunnen we het zelf oplossen of hebben we deskundige hulp van buitenaf nodig. Als dat laatste aan de hand is verwijzen wij ouders door. Uiteraard gaan wij vertrouwelijk om met de informatie die wij van ouders krijgen. Bij het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling zijn wij verplicht om de Landelijke Meldcode te volgen.

- * Wij werken samen met de consultatiebureaus van de Ouder Kind Centrum (OKC) in de buurt. Bij opvoedproblemen kunnen wij ouders naar hen doorverwijzen.
- * Loopt een kindje achter in zijn spraak-taalontwikkeling, hoort het niet goed of signaleren wij een achterstand op een ander gebied dan kunnen wij ouders adviseren om langs hun huisarts of het consultatiebureau te gaan om dit verder te laten onderzoeken.
- * Ook kunnen wij op het kinderdagverblijf extra hulp krijgen. Als een kindje bijvoorbeeld extreem druk is, terug getrokken gedrag vertoont of achter loopt in zijn ontwikkeling kunnen wij met toestemming van de ouders de hulp inroepen van Okido. Okido is een Amsterdamse organisatie die hulp kan bieden door bijvoorbeeld ons deskundig te adviseren / ondersteunen in hoe om te gaan met het kind in de groep of een financiële bijdrage te geven waardoor we tijdelijk een extra pm-er op de groep kunnen aannemen.
- * Mochten wij tekenen van kindermishandeling of huiselijk geweld signaleren dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking en nemen we contact op met de aandacht functionaris om te kijken welke

stappen we moeten gaan nemen. De manager is onze aandacht functionaris. Dit protocol over de meldcode ligt ter inzage op het kantoor.

- * Ditzelfde geldt natuurlijk ook als wij kindermishandeling door collega's zouden zien. Wij zijn verplicht om dit te melden. Ook dit staat beschreven in ons protocol over de meldcode.

In het kantoor hebben we veel boeken over diverse opvoedkundige onderwerpen die ouders kunnen lenen. Daarnaast ligt voor iedereen ter inzage (of eventueel te leen) allerlei beleidsstukken die voor ouders interessant kunnen zijn: het ouderbeleid, de klachtenprocedure, het reglement van de oudercommissie, allerlei protocollen, de risico-inventarisatie, het beleid t.a.v. veiligheid en gezondheid, het inspectierapport etc.

HOOFDSTUK 7

De groepen

Stamgroepen en leeftijdsopbouw

Zoals gezegd is de Kleine Plantage een klein kinderdagverblijf. Ondanks de lange wachtlijst zijn wij bewust klein gebleven omdat wij het belangrijk vinden dat iedereen (kinderen, team en ouders) elkaar kent en weet wie bij wie hoort. Omdat wij allemaal (bijna) fulltime werken is er weinig wisseling van pm-ers op een groep.

We hebben twee stamgroepen:

In de **babygroep** zitten acht kinderen variërend in leeftijd tussen de tien weken en twee jaar oud. Per dag komen er maximaal drie baby's onder een jaar, zodat we voldoende tijd en aandacht voor de jongste baby's hebben.

In de **peutergroep** zitten maximaal 16 kinderen waarvan ongeveer de helft aan tweejarigen en de andere helft aan driejarigen.

's Middags na half twee als alle halve dag-kinderen naar huis zijn blijft er een verticale groep (is een groep kinderen variërend in de leeftijd van acht weken tot vier jaar) van twaalf kinderen over met twee pm-ers en de beschikbaarheid over twee groepsruimtes. Ook dan kunnen we beslissen of we de groep splitsen of dat alle kinderen samen de middag doorbrengen.

Omdat wij het belangrijk vinden dat kinderen zich thuis en op hun gemak voelen in hun groep hebben wij gekozen voor een maximum aantal verschillende kinderen per week. We hebben gemerkt dat hoe vaker kinderen in de week komen, hoe hechter de groep wordt. Kinderen kunnen hele of halve dagen komen. Ook zijn combinaties mogelijk zoals bijvoorbeeld twee en een halve dag. Soms kan een kind beter wat eerder of later over naar een groep, we kijken hierbij naar het individuele kind en de groep.

3-uurs regeling

Wettelijk is vastgelegd hoeveel kinderen van een bepaalde leeftijd door één beroepskracht worden opgevangen. Deze **beroepskracht-kind-ratio** passen we zorgvuldig toe. De precieze details zijn na te lezen op www.1ratio.nl. Hoe de afwijking van de drie-uurs regeling er bij ons precies plaatsvindt is te lezen in de bijlage van dit beleidsplan.

Stamgroep verlaten

Naast hun vaste groep waar de kinderen spelen (de peuters in de peutergroep en de baby's in de babygroep) kunnen de kinderen ook bij elkaar op bezoek gaan. Dit wordt in onderling overleg geregeld. Als peuters bij de baby's willen spelen of eten dan vragen ze dat. Als het niet te druk is dan mag dat. Ook komen de oudsten van de babygroep graag even buurten bij de peuters. Daar staat immers ander, uitdagender speelgoed en op die manier wordt de peutergroep alvast bekend terrein voor ze, wat het wennen als ze twee jaar worden weer vergemakkelijkt.

De oudste peuters mogen met toestemming van ons ook even alleen in de tuin of in het atelier spelen. Wij beslissen op dat moment of ze dat aankunnen of dat één van ons ook mee naar de tuin of het atelier gaat. Andersom kan het ook voorkomen dat iedereen buiten speelt en een paar kinderen alleen achter blijven om te spelen in de peutergroep. Op dit soort momenten is het nog prettiger als er een stagiaire in huis is. Dan ben je met zijn drieën en kan je nog makkelijker de groep splitsen in kleinere groepjes. Als wij het niet verantwoord vinden dat de kinderen zich zonder begeleiding in een ruimte bevinden dan kan hun wens om daar te spelen niet doorgaan.

Uitstapjes:

Soms gaan we ook met de kinderen op stap om een boodschap te doen, naar Artis of we gaan op bezoek bij de opa's en oma's aan de overkant van de straat. Hierbij is minimaal één van ons vaste team bij aanwezig. Onder welke condities we de uitstapjes maken is te lezen in hoofdstuk 9 van ons kwaliteitshandboek, die voor iedereen ter inzage ligt op kantoor.

Samenvoegen van groepen

In de zomervakantie kan het wel eens voorkomen dat ook 's morgens beide groepen worden samengevoegd tot één groep indien er weinig kinderen zijn. Echter dit komt niet vaak voor. De eigen, vertrouwde pm-er is er altijd bij. Ouders worden in dat geval van te voren ingelicht.

En bij uitzondering kan een kind die overgaat naar de peutergroep en waar vervolgens nog niet op al zijn dagen plek is, tijdelijk in twee stamgroepen worden geplaatst. Dit gaat altijd in overleg met de ouders.

Extra dagen / ruildagen

Incidenteel:

Ouders kunnen altijd een aanvraag indienen voor een extra dag opvang of voor een ruildag. Dit verzoek wordt gehonoreerd mits de groepsgrootte en de BKR (Beroepskracht-kind-ratio) het toelaten. De extra dag wordt achteraf in rekening gebracht. Mocht de eigen groep van je kind vol zitten maar de buurgroep niet, dan zou je kind voor die dag daar eventueel geplaatst kunnen worden als wij denken dat het kind het aankan. Hier moet de ouder wel een toestemmingsformulier voor ondertekenen. Is de aanvraag voor meer dan één dag, dan moet de duur van de opvang in de andere groep ook vastgelegd worden.

Structureel: Als ouders voor langere tijd extra opvang willen -bv. vanwege (tijdelijke) uitbreiding van werk- en er is geen plaats in de eigen stamgroep, dan geven ouders hiervoor schriftelijk toestemming middels een aanvullende plaatsingsovereenkomst waarin afspraken gemaakt worden over de duur van de extra opvang in de andere groep. De extra opvang wordt in de maand

voorafgaand aan de maand waarin de opvang plaatsvindt in rekening gebracht.

Het bovenstaande is alleen mogelijk als de beroepskracht-kind-ratio dit toelaat en de maximale groepsgrootte niet overschreden wordt. Ouders kunnen hier geen aanspraak op maken. Wij doen ons best om dit mogelijk te maken.

Calamiteiten

De Kleine Plantage is van 8.00 tot 18.00 uur open. Er zijn altijd minimaal twee volwassenen aanwezig gedurende de dag; er is nooit een pedagogisch medewerker alleen in het pand. In het geval van calamiteiten is er altijd voldoende ervaren personeel aanwezig om adequaat te kunnen handelen en zo nodig een kind te begeleiden naar huisarts of ziekenhuis. Indien onze manager er niet is, kunnen de pm-ers altijd terecht bij een collega-manager (achterwacht). Wie op dat moment de achterwacht is, is bij het team bekend.

Het vier ogen-en oren principe

Het vier ogen en oren principe houdt in dat er altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren. Dat betekent dat een pm-er nooit alleen is met een of meerdere kinderen binnen of buiten, zonder dat iemand haar kan zien of kan horen gedurende alle momenten van de dag. Dit is de basis voor de veiligheid in de kinderopvang. Eén keer per jaar staat dit onderwerp ook op de agenda van de oudercommissie om te bespreken. Op de Kleine Plantage geven we er als volgt invulling aan:

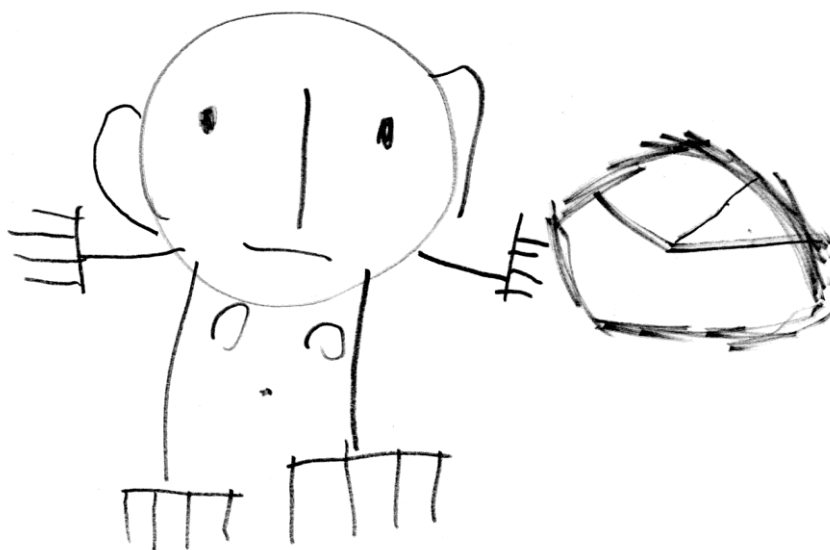
- * De Kleine Plantage is een transparant gebouw met veel glas in de ramen en deuren en doorkijkjes in de tussenmuren. Gemaakt zodat er veel contact is tussen de babygroep en de peutergroep en iedereen elkaar kan zien.
- * We starten en sluiten altijd met twee pm-ers. Er is nooit iemand alleen in het gebouw met de kinderen. Ook is de manager in huis die dagelijks regelmatig op de groepen komt. Mocht er zich een calamiteit voordoen waardoor er toch maar één pm-er in huis zou zijn en de eigen manager ook niet aanwezig is, dan wordt direct de achterwacht gebeld (collega manager) die binnen het kwartier aanwezig is en vragen we een ouder die in de buurt woont om langs te komen om de pm-er bij te staan tot er hulp is gekomen.
- * 's Morgens tot negen uur staat de tussendeur tussen de baby- en de peutergroep altijd open en werken de pm-ers van de babygroep en de peutergroep samen om de kinderen en ouders op te vangen (of het moet te druk worden voor de baby's, dan gaat de tussendeur eerder dicht). Tijdens de haal en brengtijden lopen er veel ouders in en uit. Ook blijven er 's morgens veel ouders hangen om nog een kop koffie te drinken, te kletsen met andere ouders en om iets met hun kind te doen.
- * In de slaapkamers zitten doorkijkjes in de muur, zodat je vanuit de babyruimte altijd naar binnen kunt kijken. Tijdens het slapen blijven er geen pm-ers in de slaapkamers. Vanaf kleins af aan leren we de kinderen om zelf in slaap te vallen. Als de peuters naar bed worden gebracht wordt er een verhaaltje voorgelezen, maar daarna gaan de pm-ers terug naar de babyruimte. Door het raampje kunnen we toezicht houden en kijken of alle kinderen lekker slapen.
- * De verschoon/aankleedtafels liggen centraal in de groepen en de kinderwctjes staan in de peuterruimte en zijn goed zichtbaar voor de volwassenen.

- * Vanuit de groepsruimtes hebben we goed zicht op de tuin en de buitendeur staat bij mooi weer altijd open. Bij koud weer staat de deur in de keuken open, zodat de peuters makkelijk zelf naar binnen kunnen.
- * We werken met een vast, stabiel team die elkaar door en door kent en vertrouwt en we hebben vaste invalkrachten die het team bij ziekte en vakantie vervangt. Daardoor blijft het aantal verschillende volwassenen die met de kinderen werkt zo klein mogelijk.
- * We proberen om ieder jaar weer met stagiaires te werken, zodat we gedurende de schoolweken een extra persoon op de groep hebben.
- * Voor de invoering van de Landelijke Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld is ons hele team getraind. De pm-ers weten hoe ze het onderwerp op professionele wijze ter sprake kunnen brengen en de manager is getraind als aandachtfunctionaris Kindermishandeling.

Tot slot

Dit pedagogisch beleid wordt eenmaal per jaar geëvalueerd met het team en de oudercommissie. Bij eventuele aanpassingen ontvangt de oudercommissie hierover een adviesaanvraag.

Zijn er, na het lezen van dit pedagogisch beleid nog vragen dan horen wij ze graag. Namens het team wensen wij de kinderen en ouders een fijne tijd toe bij de Kleine Plantage!

Bijlage

Drie-uurs regeling de Kleine Plantage

In het kader van de 11 uur openstelling van de IJsterk Kinderdagverblijven en de nieuwe regelgeving rond de drie-uursregeling, staat hieronder beschreven hoe de diensten van de medewerkers, gekoppeld aan de drie-uurs regeling, worden uitgevoerd.

De Kleine Plantage is als enige open van 8.00-18.00 uur. Voor de Kleine Plantage betekent dit:

Dienst	Pauze	Werkuren	Aanwezig
Vroeg 8.00-13.30	geen pauze	5,5 uur werken	5,5 uur aanwezig
Laat 9.30-18.00	half uur pauze	8 uur werken	8,5 uur aanwezig

Afwijking 3 uurs regeling:

Tussen 8.00-9.30 = 1,5 uur

Tussen 13.30-15.00 = 1,5 uur. Maakt samen 3 uur.

Tussen 13.30-15.00 worden de pauzes genomen en doen we de werkbesprekingen en de begeleiding van de stagiaires. De oudergesprekken vinden plaats voor half 10, tussen de middag of indien Anne op de groep kan staan tussen 9.30 en 10.00 uur.

Diensten babygroep:

Op de babygroep werken twee pm-ers: Latifa Hadri en Wanda Bronkhorst. Zij werken beide de hele week en werken om de dag een vroege dienst of een late dienst, waardoor het volgende schema bestaat.

Week 1: (altijd de oneven weken)

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Vroege dienst	Latifa	Wanda	Latifa	Wanda	Latifa
Late dienst	Wanda	Latifa	Wanda	Latifa	Wanda

Week 2 : (altijd de even weken)

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Vroege dienst	Wanda	Latifa	Wanda	Latifa	Wanda
Late dienst	Latifa	Wanda	Latifa	Wanda	Latifa

Hierna volgt week 1 weer.

Diensten peutergroep:

Op de peutergroep werken drie vaste pm-ers op vaste dagen en altijd dezelfde uren. Nicole Schilder werkt de hele week. Franke Stellingwerf werkt vier dagen en Anne Jantzen werkt één dag op de groep.

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Vroege dienst	Nicole	Franke	Anne	Franke	Nicole
Late dienst	Franke	Nicole	Nicole	Nicole	Franke

